

ΜΕΤΡΟ 41:
«ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ»

ΧΡΗΜΑΤΟΛΟΓΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΜΕΤΡΟΥ (σε €)

ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ	10.292.586,93
ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΑΠΑΝΗ	6.244.960,00
ΙΔΙΩΤΙΚΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	4.047.626,93
Ποσοστό συμμετοχής στη Δ.Δ. του τοπικού σχεδίου	81,42%

Το προτεινόμενο για την ενδοχώρα του Νομού Ηρακλείου τοπικό πρόγραμμα, το οποίο αποτυπώνεται κυρίως στο Μέτρο 41, αποτελεί ένα ολοκληρωμένο σχέδιο αγροτικής ανάπτυξης, σύμφωνα με τα χαρακτηριστικά και τη φιλοσοφία του Άξονα 4 του ΠΑΑ.

Ο ολοκληρωμένος χαρακτήρας του συγκεκριμένου σχεδίου ανάπτυξης έχει δύο διαστάσεις. Η πρώτη διάσταση αφορά στο ζήτημα ότι η προσπάθεια για τη επίτευξη των ευρύτερων αναπτυξιακών στόχων που αφορούν στην περιοχή και στη μεγιστοποίηση της προστιθέμενης αξίας των αναπτυξιακών παρεμβάσεων, μπορεί να καταστεί επιτυχής μόνο εάν δημιουργηθεί η απαραίτητη συνέργεια και συμπληρωματικότητα (και άρα η «ολοκλήρωση» - integration) μεταξύ των παρεμβάσεων της προσέγγισης Leader και των αναπτυξιακών δράσεων που προωθούνται από τα επιχειρησιακά προγράμματα του ΕΣΠΑ και τις εθνικές και κοινοτικές πολιτικές. Στο πλαίσιο αυτό, οι αρχές της προσέγγισης Leader, την καθιστούν κρίσιμο παράγοντα επίτευξης του στόχου της ολοκληρωμένης αναπτυξιακής παρέμβασης, μέσω, τόσο της προώθησης συμπληρωματικών δράσεων, όσο και κυρίως, της συνεκτικής ενσωμάτωσης σε αυτήν, των τοπικών κοινωνικών, οικονομικών και περιβαλλοντικών προτεραιοτήτων (bottom-up approach).

Παράλληλα, η δεύτερη διάσταση αφορά στον ολοκληρωμένο χαρακτήρα του τοπικού σχεδίου καθ' εαυτού. Ο συγκεκριμένος χαρακτήρας εξασφαλίζεται (σύμφωνα και με τη διεθνή βιβλιογραφία) σε δύο επίπεδα, ήτοι σε αυτό της εξειδίκευσης των δράσεων του προγράμματος (είδος δράσεων) και σε εκείνο της διασύνδεσης και αλληλεξάρτησης (προσανατολισμός). Σ' ότι αφορά στο πρώτο επίπεδο, οι δράσεις του προτεινομένου σχεδίου εξειδικεύονται κατά τέτοιο τρόπο, ώστε να προωθούν τους στρατηγικούς στόχους και ειδικότερα, της τοπικής ανάπτυξης, οικονομικής διαφοροποίησης, και περιβαλλοντικής και κοινωνικής ισορροπίας. Παράλληλα όμως (σε δεύτερο επίπεδο), η εξειδίκευση των προτεινομένων δράσεων έγινε με γνώμονα και τον προσανατολισμό και άρα την ικανότητά τους να συνιστούν ένα ολοκληρωμένο αναπτυξιακό πλαίσιο, του οποίου οι συνολικές επιπτώσεις υπερβαίνουν αυτές του αθροίσματος των επιδράσεων κάθε παρέμβασης ξεχωριστά, μέσω της συνάφειάς τους με τα διαρθρωτικά χαρακτηριστικά της τοπικής οικονομίας, και της εξασφάλισης της στενής αλληλεξάρτησης, τόσο μεταξύ τους όσο σε σχέση με τις παρεμβάσεις που προωθούνται από άλλα προγραμματικά πλαίσια και πολιτικές.

Μέσω του Μέρους επιδιώκεται επίσης:

- ❖ Η τόνωση της απασχόλησης και ειδικά από ειδικές κοινωνικές κατηγορίες (νέοι, γυναίκες άλλες κοινωνικές κατηγορίες).
- ❖ Η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας παραγόμενων προϊόντων παραδοσιακού χαρακτήρα.

- ❖ Η τόνωση της κοινωνικής επιχειρηματικότητας, μέσω και της δημιουργίας κοινωνικών επιχειρήσεων και της αύξησης του αριθμού γυναικών στην απασχόληση.
- ❖ Η ανάδειξη και προστασία σημαντικών φυσικών πόρων (και περιοχών NATURA).
- ❖ Η ανάδειξη και προστασία πολιτιστικών πόρων (αρχαιολογικοί χώροι, ιστορικά μνημεία και παραδοσιακοί οικισμοί, λαογραφική παράδοση).
- ❖ Η στήριξη παραγωγής και διακίνησης παραδοσιακών προϊόντων του πρωτογενή και δευτερογενή τομέα.
- ❖ Η διαφοροποίηση του τουριστικού προϊόντος, η προώθηση και η παροχή υψηλού επιπέδου υπηρεσιών εναλλακτικού τουρισμού.
- ❖ Η ενίσχυση της δικτύωσης των επιχειρήσεων και η δημιουργία κοινών υπηρεσιών.
- ❖ Η συμβολή στη μείωση / εξάλειψη της παρατηρούμενης στασιμότητας και υποβάθμισης του επιπέδου ζωής λόγω αστικοποίησης, με την ενεργοποίηση επιχειρήσεων και τόνωση της επιχειρηματικότητας σε ιδιωτικές επενδύσεις υψηλής ποιοτικής στάθμης, καθώς και με την δημιουργία ολοκληρωμένων παρεμβάσεων δημοσίου χαρακτήρα.

Το Μέτρο 41 (Στρατηγικές Τοπικής Ανάπτυξης) αποτελεί τον κορμό του προγράμματος και αντιπροσωπεύει το 81,42% της Δ.Δ.. Αναλυτικότερα, το Μέτρο απαρτίζεται από δύο ομάδες υπομέτρων ως εξής:

Ομάδα Υπομέτρων 411: «Ανταγωνιστικότητα»

⇒ Υπομέτρο L123: «Αύξηση της αξίας των γεωργικών και δασοκομικών προϊόντων»

Ομάδα Υπομέτρων 413: «Ποιότητα ζωής - Διαφοροποίηση»

⇒ Υπομέτρο L311: «Διαφοροποίηση προς μη γεωργικές δραστηριότητες»

⇒ Υπομέτρο L312: «Στήριξη της δημιουργίας και ανάπτυξης πολύ μικρών επιχειρήσεων»

⇒ Υπομέτρο L313: «Ενθάρρυνση τουριστικών δραστηριοτήτων»

⇒ Υπομέτρο L321: «Βασικές υπηρεσίες για την οικονομία και τον αγροτικό πληθυσμό»

⇒ Υπομέτρο L322: «Ανακαίνιση και ανάπτυξη χωριών»

⇒ Υπομέτρο L323: «Διατήρηση και αναβάθμιση της αγροτικής κληρονομιάς»

Η κατανομή της Δ.Δ. μεταξύ των υπομέτρων, έγινε με βάση τα χαρακτηριστικά (φυσικοί - οικονομικοί - πολιτισμικοί πόροι), τα συγκριτικά πλεονεκτήματα και την αναπτυξιακή δυναμική, τις αδυναμίες και τις ανάγκες της περιοχής παρέμβασης, τα αποτελέσματα της διαβούλευσης, καθώς και τις σχετικές οδηγίες και κατευθύνσεις του ΥΠΑΑΤ.

Παράλληλα όμως, η ανωτέρω εξειδίκευση κατευθύνθηκε και από τους στρατηγικούς στόχους του προγράμματος. Στο πλαίσιο αυτό, η προσπάθεια ενίσχυσης της ανταγωνιστικότητας και της συνοχής της περιοχής αιτιολογεί απόλυτα το υψηλό ποσοστό (περίπου **51,87%** της συνολικής Δ.Δ. του σχεδίου) των σχετικών υπομέτρων 123, 311, 312, 313β. Παράλληλα, η ανάγκη προστασίας και ανάδειξης της πλούσιας φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς, αιτιολογούν το αρκετά υψηλό ποσό που αφιερώνεται στα σχετικά υπομέτρα 321, 322, 323 και 313α (**29,55%**).

Η ταυτοποίηση των δράσεων και η κατανομή των πόρων σε αυτές έγινε, επίσης, με βάση τους στρατηγικούς στόχους ανάπτυξης, τα χαρακτηριστικά της περιοχής, το επενδυτικό ενδιαφέρον αλλά και με γνώμονα την ανάγκη εξειδίκευσης ενός ολοκληρωμένου αναπτυξιακού σχεδίου.

Η αναλυτική φιλοσοφία του κάθε υπομέτρου και της κάθε δράσης παρουσιάζεται στα αντίστοιχα τεχνικά δελτία.